

de cocon

JEUGDHULP AAN HUIS

Jaarverslag 2025

De Cocon, Jeugdhulp aan Huis

Ham 133

9000 Gent

Tel. 09 222 30 73

info@decocon.be | www.decocon.be

Inhoud

1	Over ons	3
2	Erkenningen en hulpaanbod	4
3	Een blik op crisishulp - kerncijfers	5
3.1	Crisisinterventie.....	6
3.2	'Terugkeer Naar Thuis?'-begeleidingen.....	8
3.3	'Crisishulp aan Huis'.....	10
4	Een blik op Contextbegeleiding - kerncijfers	12
4.1	Intensief kortdurende thuisbegeleiding	12
4.2	Contextbegeleiding veiligheidsplanning.....	15
4.3	Thuisbegeleiding.....	18
4.4	Ouderparticipatiegroep	20
4.5	Ondersteunend bemiddelingstraject (OTB).....	22
5	CBAW.....	24
6	JIM.....	27
7	Project Vroegtijdige crisisinterventies.....	29
8	Sociaal verslag	30
8.1	Over onze medewerkers.....	30
8.2	Leren en ontwikkelen	31
8.3	Verzuim - absentieïsme	32
8.4	Personeelsverloop	32
8.5	Medewerkersfeest.....	32
9	Een greep uit onze werven van 2025	33
10	In memoriam.....	34
11	Lijst met gebruikte afkortingen.....	35

1 Over ons

‘Onze inspanningen zijn erop gericht dat jongvolwassenen een stabiele thuis vinden en dat kinderen bij hun ouders blijven, naar hen terugkeren, of indien niet mogelijk bij voorkeur in hun nabije context worden ondergebracht. Dit conform met de verplichtingen die uit het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind voortvloeien.’

De Cocon, Jeugdhulp aan Huis biedt specialistische jeugd- en opvoedhulp in de leefomgeving van de cliënt in de regio “Oost-Vlaanderen”. We zijn erkend en worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid als ‘Organisatie voor bijzondere jeugdzorg’ en als ‘Dienst voor Crisis hulp aan Huis’.

We vinden enerzijds dat kinderen en jongeren zich op een positieve manier moeten kunnen ontwikkelen en anderzijds dat dit in een veilige omgeving moet gebeuren, bij voorkeur bij de ouders.

Daarom bieden we jeugd- en opvoedhulp aan jongeren en gezinnen met kinderen in een verontrustende leef- of opvoedingssituatie, waarbij de ontwikkeling of veiligheid van het kind of de jongere onduidelijk of ernstig in het gedrang is. Onze hulp is gericht aan zowel de kinderen, de jongeren als aan de ouders.

Onze passie, ons DNA, is gericht op jongeren met een ernstig risico op thuis- en dakloosheid en op gezinnen met kinderen met een verhoogd risico op uithuisplaatsing van het kind. We zijn er ook voor uithuisgeplaatste kinderen die terug thuis kunnen gaan wonen, mits intensieve sociaal-pedagogische ondersteuning in het gezin. Dit zijn de groepen waarvoor wij het verschil willen maken.

Samen met het kind, de jongere, het gezin en het sociaal netwerk gaan we voor een leef- en opvoedingssituatie waarin het veilig is om op te groeien en te ontwikkelen.

We gaan uit van de vrijzinnig-humanistische levenshouding en waarden zoals vrijdenken, solidariteit, zelfbeschikking en menswaardigheid. De rechten van de mens en van het kind zijn ons moreel referentiekader.

Onze hoofdplicht bestaat in eerste instantie uit het bieden van specialistische jeugd- en opvoedhulp aan kinderen, jongeren en gezinnen die zich in een verontrustende leef- of opvoedingssituatie bevinden en waarbij ontwikkeling of veiligheid onduidelijk of ernstig in het gedrang is. We situeren ons op tweedelijns hulpverlening. We werken met kinderen, jongeren en gezinnen die worden doorverwezen door een jeugdhulpaanbieder of door het Crisis meldpunt.

Via onze hulpverlening worden we geconfronteerd met structurele hinderpalen die de cliënten op diverse maatschappelijke domeinen ervaren en waaraan we als hulpverleners niet kunnen voorbijgaan. We willen onze ervaringen en inzichten, verworven door de betrokkenheid bij onze cliënten, signaleren aan de overheid, instellingen of organisaties, met het oog op structurele oplossingen.

Tevens willen we meehelpen aan innovatie in de jeugdhulp vanuit onze overtuiging dat kinderen en jongeren zich het best kunnen ontwikkelen in de eigen veilige leefomgeving.

“We willen als hulpverlener nederig zijn. Zeker als we bedenken hoeveel hulpverleners een gezin al over de vloer heeft gekregen. We realiseren ons dat we maar kort in het leven van de cliënten zullen zijn, en dat ze daarna met elkaar verder moeten. Daarom moeten we heel bewust omgaan met de positie die we innemen in een context. Wanneer we ons bewust zijn van onze eigen positie als hulpverlener en van hieruit handelen, hoe meer kansen we creëren dat gezinnen eigen netwerken betrekken. Het eigen netwerk is cruciaal voor duurzame verandering.”

2 Erkenningen en hulpaanbod

De Cocon, Jeugdhulp aan Huis biedt specialistische jeugd- en opvoedhulp in de leefomgeving van de cliënt in de regio "Oost Vlaanderen". We zijn erkend en worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid als 'Organisatie voor bijzondere jeugdzorg' en als 'Dienst voor Crisishulp aan Huis'.

1. Crisishulp aan Huis (erkenning voor **110** plaatsen).
2. Contextbegeleiding en contextbegeleiding in functie van autonoom wonen (erkenning voor **63** begeleidingen) bestaande uit:
 - 20 plaatsen Intensieve Kortdurende Thuisbegeleiding (module contextbegeleiding kortdurend intensief)
 - 10 plaatsen Contextbegeleiding Veiligheidsplanning (modules contextbegeleiding kortdurend intensief en contextbegeleiding breedsporig)
 - 9 plaatsen Thuisbegeleiding (modules contextbegeleiding laag intensiteit en contextbegeleiding breedsporig) en
 - 24 plaatsen CBAW (modules autonoom wonen basis en midden-intensiteit).

Van 1 juni 2024 tot 31 december 2025 participeren we (ook in de schoot van RADAR) aan het proefproject 'verknopen en versterken van de crisiscapaciteit bij vroegtijdige crisisinterventies. Hiervoor ontvangt RADAR middelen vanuit zowel de Vlaamse als de federale overheid.

'De Cocon' biedt momenteel 7 hulpverleningsvormen / methodieken aan, namelijk:

1. Crisisinterventie;
2. Terugkeer naar Thuis?-crisisbegeleiding (tijdens opvang in een crisisbed van een residentiële voorziening of het eigen sociaal netwerk) die gericht is op terugkeer naar de context;
3. Crisishulp aan huis;
4. Intensieve kortdurende thuisbegeleiding (IKT);
5. Contextbegeleiding 'Veiligheidsplanning'
6. Thuisbegeleiding;
7. Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen (CBAW)

Ons aanbod Crisishulp is enkel inzetbaar via het Crisismeldpunt Oost-Vlaanderen. IKT en CBAW is niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp en kan enkel ingezet worden na akkoord van de intersectorale toegangspoort.

Onze Thuisbegeleiding en Contextbegeleiding Veiligheidsplanning werken enkel in opdracht van de jeugdrechtbank, het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) en van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK). Ze werken niet met een wachtlijst. Vrije plaatsen worden aan deze instanties bekendgemaakt.

Hulpvormen	Erkenningen - Module	Aantal begeleidingen in 2025
Crisisinterventie	Crisisinterventie	40
Terugkeer naar Thuis?-crisisbegeleiding;	Crisisbegeleiding op verwijzing van het crisismeldpunt	44
'Crisishulp aan Huis'	'Crisishulp aan Huis'	78
IKT	CBHI (20 plaatsen)	63
Thuisbegeleiding	CB laag intensiteit en breedsporig	13
Contextbegeleiding 'Veiligheidsplanning'	6 plaatsen [CBHI (5 plaatsen) / CB breedsporig (5 plaatsen)]	31
CBAW	CBAW (24 plaatsen)	62
TOTAAL		331

3 Een blik op crisishulp - kerncijfers

Onze crisishulpverlening is enkel inzetbaar via het Crisismeldpunt Oost-Vlaanderen.

De aanmelding bij het Crisismeldpunt gebeurt bij voorkeur door een hulpverlener (huisarts, CLB, Centra voor Kind en Gezin, enzovoort). Alleen als een cliënt niet in staat is om zich tijdens een crisissituatie tot een hulp- of dienstverlener te wenden, kan deze rechtstreeks contact opnemen met het meldpunt. Het Crisismeldpunt neemt daarna met ons contact op.

Voor onze crisishulpverleningsvormen focussen we op minderjarigen en hun gezinnen waar een acute en escalerende opvoedingscrisis plaatsvindt en waarbij hulp van buitenaf noodzakelijk is. Deze acute en escalerende opvoedingscrisis kan zowel plaatsvinden bij minderjarigen en hun gezinnen waarbij opvoedingsproblemen hardnekkig en complex zijn (en er problemen op diverse levensdomeinen zijn), als bij minderjarigen en hun gezinnen waarbij er een opvoedingsspanning aanwezig is en deze met steun van het eigen netwerk of een lichtere ondersteunende vorm van hulpverlening voldoende is.

In crisishulp is er tijdens de duur van de begeleiding een telefonische permanentie (24/7) voorzien voor het cliëntensysteem. De constante bereikbaarheid biedt de gezinsleden de zekerheid en de veiligheid om de crisis aan te kunnen en om met nieuw gedrag te experimenteren. Bij Terugkeer Naar Thuis?-begeleidingen kunnen ook de voorzieningen waar de jongere in crisisopvang is opgenomen, gebruik maken van deze telefonische permanentie.

In crisishulp is een gezinsmedewerker (via een permanentiesysteem) de klok rond telefonisch bereikbaar voor het gezin tijdens de duur van de begeleiding.

© Pixabay

3.1 Crisisinterventie

© Pixabay

Ons aanbod crisisinterventie is een “diagnostische” hulpverleningsvorm waarbij kalme brengen tijdens de crisis, het inschatten van de veiligheid van de gezinsleden, het in kaart brengen en verhelderen van de krachten en hulpvragen van de jongere en het gezin, en de gepaste doorverwijzing/toeleiding indien nodig naar geschikte vervolghulp, centraal staan.

Ook kan crisisinterventie ingezet worden voor ‘72 uur onderzoek vrijwilligheid op vraag van het parket’, waarbij de bereidheid tot aanvaarden van hulp van minimaal één ouder of de bekwame minderjarige onderzocht wordt.

Enkele cijfers over afgesloten begeleidingen

Aantal crisisinterventies

In 2025 werden 40 crisisinterventies beëindigd.

Aanmelders voor crisisinterventie

De grootste aanmelder voor crisisinterventie van 'De Cocon' in 2025 was de cliënt (jongere/context) met 32,5%, gevolgd door het CLB/de school (15%).

Het aandeel van jeugdrechtbank, gemandateerde voorzieningen en politie/parket samen voor de aanmeldingen bedraagt 27,5%.

Het aandeel aanmeldingen vanuit het crisismeldpunt na een eigen interventie is 2,5% (in 2025) en benadert hiermee het aandeel van de vorige jaren, met uitzondering van het jaar 2023 waarbij het aandeel 22% was.

Leeftijd en sekse van de aangemelde minderjarigen

Vijfenvijftig procent (55%) van de aangemelde minderjarigen in 2025 waren jongens. Dit ligt in lijn met 2024 (57,9%) maar is in tegenstelling tot de 3 voorgaande jaren, waarbij meisjes de grootste groep aangemelde minderjarigen voor crisisinterventie vormden. Als we kijken naar de leeftijd van de aangemelde minderjarigen is nu 72,50% daarvan ouder dan 12 jaar.

Cliëntkenmerken

De top 3 van meest voorkomende problematieken die het dagelijks functioneren ernstig verstoren waren in 2025:

1. Psychische problemen, ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen, sociaal-emotionele problemen en/of psychosomatische problemen bij het kind (71%)
2. Relatieproblemen (inclusief communicatieproblemen) tussen (ex-)partners (45%)
3. Spijbelen (45%)

Duur en intensiteit van de crisisinterventie

De gemiddelde begeleidingsduur bedroeg 3,75 kalenderdagen. Het gemiddeld aantal contacturen met het cliëntsysteem bedroeg 4 uren en 18 minuten per begeleiding. Een crisisinterventie is zeer intens voor het gezin, maar ook voor onze medewerkers.

Verontrusting en maatschappelijk noodzaak om in te grijpen

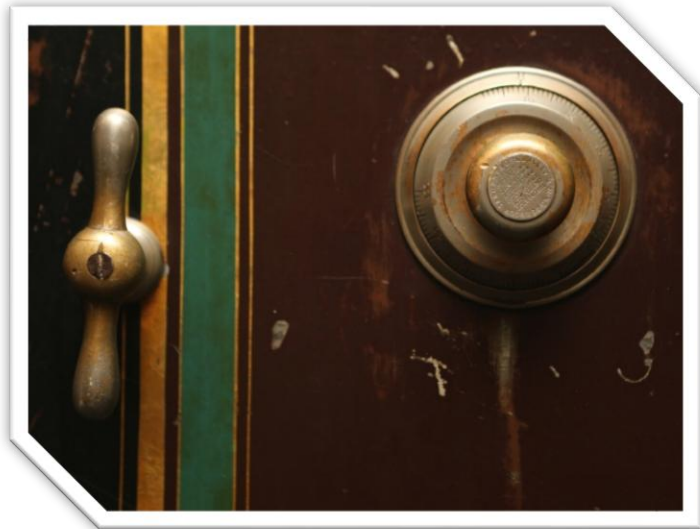
Slechts bij 2,5% van de begeleidingen werd door ons een M-document ingediend omwille van maatschappelijke verontrusting. Dit is het laagste cijfer van de laatste 5 jaar.

Geadviseerde vervolghulp en noodzaak tot vervolghulp

Bij het afsluiten van de crisisinterventie werd in 92,5% van de afgesloten crisisinterventies jeugdhulp geadviseerd. In 86% ten opzichte van het totaal aantal crisisinterventies was de inschatting dat er directe hulp noodzakelijk was omwille van de ernst van de situatie. In 11% kon er nog even gewacht worden op vervolghulp en in 3% was de noodzakelijke vervolghulp reeds gestart. Een nuance is wel dat dit laatste meestal een andere vorm van crisishulp betreft.

Bij 32,5% van de afgesloten crisisinterventies werd ook volwassenenhulp geadviseerd. In 77% ten opzichte van het totaal aantal crisisinterventies was de inschatting dat er directe hulp noodzakelijk was omwille van de ernst van de situatie. In 15% kon er nog even gewacht worden op vervolghulp en in 8% was de noodzakelijke vervolghulp reeds gestart.

3.2 ‘Terugkeer Naar Thuis?’-begeleidingen

© Pixabay

‘Terugkeer Naar Thuis?’ is een eerder “diagnostische” hulpverleningsvorm waarbij kalmtte brengen tijdens de crisis, het inschatten van de veiligheid van de gezinsleden, het in kaart brengen en verhelderen van de krachten en hulpvragen van de jongere en het gezin, en de gepaste doorverwijzing/toeleiding indien nodig naar geschikte vervolghulp, centraal staan.

De Terugkeer Naar Thuis?-begeleidingen worden ingezet tijdens de opvang van de minderjarige in een crisisbed van een residentiële voorziening of tijdens een crisisopvang in het eigen sociaal netwerk waarbij onderzocht wordt of een terugkeer naar de context mogelijk is, en wat hiervoor dan nodig is. Bij terugkeer naar huis blijft bij vraagtekens de TNT-begeleidingen langer lopen, om in kaart te brengen hoe het thuis loopt en in functie van verdere vraagverheldering.

Enkele cijfers over afgesloten begeleidingen

Aantal ‘Terugkeer Naar Thuis?’-begeleidingen

In 2025 werden 44 ‘Terugkeer Naar Thuis?’-begeleidingen beëindigd.

Aanmelders voor ‘Terugkeer Naar Thuis?’

De grootste aanmelders voor ‘Terugkeer Naar Thuis?’ in 2025 waren onze eigen crisisinterventie (20%) en het Crisismeldpunt na eigen crisisinterventie (20%), gevolgd door de jeugdrechtbank (18%). De meldingen van politie/parket en het CLB/school bedragen allebei 11%.

Leeftijd en sekse van de aangemelde minderjarigen

Zevenenvijftig procent van de aangemelde minderjarigen in 2025 waren meisjes. Als we kijken naar de leeftijd van de aangemelde minderjarigen was 82% daarvan ouder dan 12 jaar. Deze cijfers zijn in lijn met de vorige jaren.

Gezinssamenstelling

Dertig procent van de ondersteunde gezinnen waren nieuw samengestelde gezinnen, biologisch moeder, gevolgd door éénoudergezinnen, biologische moeder (25%) en oorspronkelijk kerngezin (18%).

Verblijf bij opstart

Drieënveertig procent van de aangemelde minderjarigen werd opgevangen in een crisisbed van het crisisnetwerk. Zevenenvijftig procent van de aangemelde minderjarigen werd in het sociaal of familiaal netwerk van de minderjarige opgevangen.

Cliëntkenmerken

De top 3 van meest voorkomende problematieken die het dagelijks functioneren ernstig verstoort was in 2025 gelijklopend met 2024.

1. Psychische problemen, ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen, sociaal-emotionele problemen en/of psychosomatische problemen bij het kind (63%) – in 2024 (65%)
2. Het kind was slachtoffer van mishandeling, misbruik, emotionele of fysieke verwaarlozing (60%) – in 2024 (53%)
3. De aanwezigheid van traumatische levensgebeurtenissen als factor met betrekking tot gezinsfunctioneren en contextuele factoren (60%) – in 2024 (59%)

Duur en intensiteit van de 'Terugkeer Naar Thuis'

De gemiddelde begeleidingsduur in 2025 was 15,3 kalenderdagen. Het gemiddeld aantal contacturen met het cliëntsysteem (rechtstreeks contact¹) bedroeg 10 uren en 20 minuten per begeleiding. Drie uren en 32 minuten werden gemiddeld besteed aan overleg met externe diensten in functie van het cliëntsysteem.

Geadviseerde vervolghulp en noodzaak tot vervolghulp

Bij het afsluiten van de Tnt-begeleiding werd in 89% van de afgesloten crisisinterventies jeugdhulp geadviseerd. In 80% ten opzichte van het totaal aantal Tnt's was de inschatting dat er directe hulp noodzakelijk was omwille van de ernst van de situatie. In 10% kon er nog even gewacht worden op vervolghulp en in 10% was de noodzakelijke vervolghulp gestart. Een nuance is wel dat dit laatste meestal een andere vorm van crisis hulp betreft.

Bij 43% van de afgesloten Tnt's werd ook volwassenenhulp geadviseerd voor een ouder of opvoedingsverantwoordelijke. In 58% ten opzichte van het totaal aantal Tnt's was de inschatting dat er directe hulp noodzakelijk was omwille van de ernst van de situatie. In 21% kon er nog even gewacht worden op vervolghulp en in 21% was de noodzakelijke vervolghulp reeds gestart.

¹ Face-to-face en telefonische contacten.

3.3 'Crisishulp aan Huis'

© Unsplash

Ons aanbod **Crisishulp aan Huis** is bedoeld voor gezinnen in een acute crisissituatie waarbij de veiligheid dermate in het gedrang is, dat er sprake is van dreigende uithuisplaatsing. 'Crisishulp aan Huis' biedt hulp om een crisis in een gezin op te lossen en de veiligheid te vergroten, met als doel de dreigende uithuisplaatsing van jongeren te voorkomen. Soms is de uithuisplaatsing een externe bedreiging (bv. een jeugdrechter die aangeeft dat wanneer er niets verandert binnen het gezin, de minderjarige zal geplaatst worden). Soms is de dreiging intern, omwille van een dreigende breuk binnen het gezin. In deze situatie is de crisisbegeleiding niet expliciet gericht op het voorkomen van uithuisplaatsingen. In sommige gevallen kan een uithuisplaatsing, bij voorkeur tijdelijk, zelfs als een positieve uitkomst gezien worden, bijvoorbeeld wanneer de acute veiligheidsrisico's voor het kind binnen het eigen gezin te hoog zijn.

De gezinsmedewerker maakt gebruik van de aanwezige crisis om patronen in het gedrag van de gezinsleden te veranderen.

Enkele cijfers met betrekking tot beëindigde begeleidingen

Aantal 'Crisishulp aan Huis'-begeleidingen

In 2025 werden 77 'Crisishulp aan Huis'-begeleidingen beëindigd.

Aanmelders

De grootste aanmelder in 2025 is de Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank met 18%, gevolgd door het Crisismeldpunt na eigen crisisinterventie met 14%. Toch heeft de dalende trend van het aantal meldingen vanuit de Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank zich verdergezet van 31% in 2023 naar 21% in 2024 en 18% in 2025. Op de derde plaats staan het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling en De Cocon (via spoedteam), elk met 13%.

Leeftijd en sekse van de aangemelde minderjarige

Eenzestig procent van de aangemelde minderjarigen in 2025 waren jongens. Als we kijken naar de leeftijd van de aangemelde minderjarigen waren 50% daarvan ouder dan 12 jaar. Tien procent van de aangemelde kinderen was jonger dan zes jaar.

Gezinssamenstelling

De ondersteunde gezinnen waren hoofdzakelijk eenoudergezinnen, biologische moeder (31%) gevolgd door het oorspronkelijk kerngezin (29%) en de nieuw samengestelde gezinnen, biologische moeder (21%).

Cliëntkenmerken

De top 3 van meest voorkomende problematieken die het dagelijks functioneren ernstig verstoren waren in 2025:

1. Psychische problemen, ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen, sociaal-emotionele problemen en/of psychosomatische problemen bij het kind (91%)
2. De aanwezigheid van traumatische levensgebeurtenissen als factor met betrekking tot gezinsfunctioneren en contextuele factoren (59%)
3. Psychische problemen, gedragsproblemen, sociaal-emotionele problemen en/of psychosomatische problemen bij minstens één ouder of opvoedingsverantwoordelijken (52%)

Risicofactoren op toekomstige kindonveiligheid

*Het beoordelen van de veiligheid van het kind vindt over het algemeen plaats op twee niveaus. Enerzijds wordt er gekeken of een kind **nu** gevaar loopt (veiligheidstaxatie), waarbij direct handelen noodzakelijk kan zijn om het kind veilig te stellen. Anderzijds wordt er gekeken naar welk **risico** er bestaat op onveiligheid **in de toekomst** (risicotaxatie). Voor het maken van beide inschattingen gebruiken we taxatie-instrumenten. Deze instrumenten vormen de basis voor het verdere handelen van onze medewerkers.*

Met de ARIJ brengen we de risicofactoren met betrekking tot toekomstige onveiligheid in kaart. De risicograad wordt bepaald door het aantal aanwezige risicofactoren gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Let op: Het gaat hier over een statische correlatie en niet over een causaal verband (een-op-eenrelatie).

Zevenenvijftig procent van de gezinnen kende een hoog risico op toekomstige kindonveiligheid, 26% een middelmatig en 13% een laag risico. Bij 4% was het niet gekend.

Uithuisplaatsing vermijden

In 66% van de begeleidingen werd uithuisplaatsing vermeden. Hierbij moeten we echter ook vermelden dat CaH ingezet werd in 14% van de begeleidingen als overbruggingshulp in afwachting van reeds geïnitieerde opname in een residentiële instelling.

Uitval

Negen procent van de begeleidingen werd vroegtijdig en onbedoeld beëindigd. Dit is een percentage dat in de lijn ligt met voorgaande jaren.

Cliëntwaardering

Zevenenveertig procent van de ouders vulden de cliënttevredenheidsmeting op het einde van de begeleiding in. De cliëntwaardering haalde een score van 8,9. Deze score betekent een goede cliëntwaardering. Ook gaven ouders aan dat ze zeer tevreden waren over het resultaat en het verloop van de begeleiding. Eenzestig procent van de respondenten gaven aan dat ze met een lichtere vorm van hulp of zonder hulp verder konden. Zesendertig procent van de respondenten gaven aan dat ze eenzelfde soort of een 'zwaardere' hulp nodig hadden.

Intensiteit

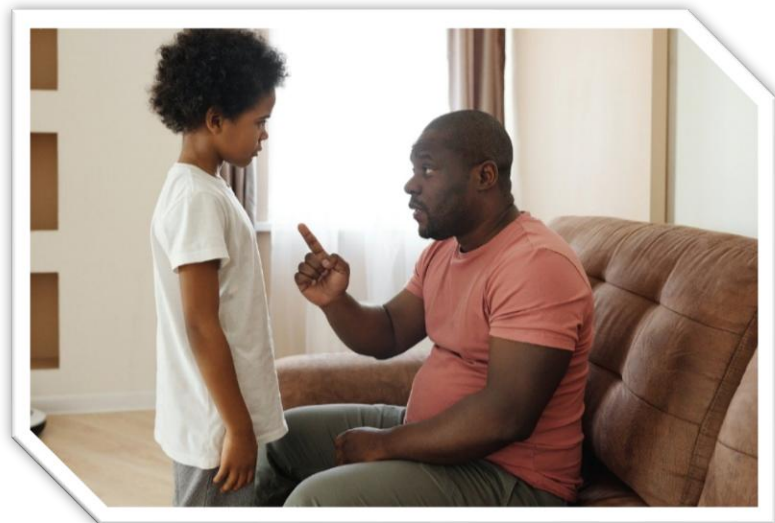
Het gemiddeld aantal contacturen in functie van het cliëntstelsel (rechtstreeks contact) bedroeg 6 uren en 55 minuten per week begeleiding.

4 Een blik op Contextbegeleiding - kerncijfers

De dienst contextbegeleiding biedt vier hulpverleningsmethodieken aan, nl. de intensief kortdurende thuisbegeleiding (IKT), thuisbegeleiding (TB), Contextbegeleiding 'Signs of Safety' en contextbegeleiding in functie van autonoom wonen (CBAW).

In dit hoofdstuk focussen we ons op de 3 gezinsbegeleidingsvormen.

4.1 Intensief kortdurende thuisbegeleiding

© Pixabay

IKT biedt hulp aan gezinnen waar, zonder ingrijpen, op termijn uithuisplaatsing van één of meerdere kinderen dreigt. Vaak is er sprake van ernstige problemen op meerdere levensterreinen. Deze problemen beïnvloeden en versterken elkaar, waardoor het stressniveau in het gezin alsnog verder oploopt. En dit maakt weer dat de ouders steeds minder goed met de problemen, de opvoeding en het gedrag van de kinderen kunnen omgaan. Vroeg of laat lijkt een uithuisplaatsing van één of meer van de kinderen in veel gezinnen onvermijdelijk. Om te zorgen dat kinderen thuis kunnen blijven wonen of terug thuis kunnen wonen, is het van belang dat ouders minder opvoedingsbelasting ervaren en dat hun opvoedings- en communicatievaardigheden worden vergroot. Ook de eventuele gedragsproblemen van de kinderen moeten verminderen, waardoor deze gemakkelijker te hanteren zijn, en bovendien moeten de gezinnen meer gebruik maken van de beschikbare sociale steun om hen heen.

Het hoofddoel van IKT is dat de kinderen in het gezin thuis kunnen blijven wonen of opnieuw thuis kunnen wonen. Deze thuissituatie voorziet in de minimale basiszorg, waarbij sprake is van adequate fysieke, psychische en affectieve omstandigheden voor de kinderen, en die daarmee ook voldoende veilig is.

IKT heeft een begeleidingsduur van 6 maanden. IKT kan enkel ingezet worden na akkoord van de intersectorale toegangspoort.

Enkele cijfers (beëindigde begeleidingen)

Aantal IKT-begeleidingen

In 2025 werden 41 'IKT-begeleidingen beëindigd.

Aanmelders voor IKT-begeleiding (begeleide gezinnen)

Het grootste deel van de gezinnen werd begeleid na aanmelding van de Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank (49%), gevolgd door een Centrum voor leerlingenbegeleiding (24%).

Leeftijd en sekse van de aangemelde minderjarige

Eenenvijftig procent van de aangemelde begeleide minderjarigen waren jongens. Als we kijken naar de leeftijd van de aangemelde minderjarigen waren 44% jonger dan 12 jaar.

Gezinssamenstelling

Zevenendertig procent van de ondersteunde gezinnen waren eenoudergezinnen, biologische moeder, oorspronkelijk kerngezin (34%), gevolgd door nieuw samengestelde gezinnen, biologische moeder (15%), en gevolgd door nieuw samengestelde gezinnen, biologische vader (7%).

Cliëntkenmerken

De top 4 van meest voorkomende problematieken die het dagelijks functioneren ernstig verstoren waren in 2025:

1. Psychische problemen, ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen, sociaal-emotionele problemen en/of psychosomatische problemen bij het kind (78%)
2. Onvoldoende opvoedingsvaardigheden van de ouders of opvoedingsverantwoordelijke (67,5%)
3. Psychische problemen, gedragsproblemen, sociaal-emotionele problemen en/of psychosomatische problemen bij minstens één ouder of opvoedingsverantwoordelijke (54%)
4. Materiële en/of financiële problemen (51%)

Risicofactoren op toekomstige kindonveiligheid

Met de ARIJ brengen we de risicofactoren met betrekking tot toekomstige onveiligheid in kaart. De risicograad wordt bepaald door het aantal aanwezige risicofactoren gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Let op: Het gaat hier over een statische correlatie en niet over een causaal verband (een-op-eenrelatie).

Zevenentwintig procent van de gezinnen kende een hoog risico op toekomstige kindonveiligheid, 51% een middelmatig en 22% een laag risico.

Uitval

Zeven procent van de begeleidingen werd vroegtijdig en onbedoeld beëindigd. Dit is een daling in vergelijking met 2023 (9%) en 2024 (10%).

Cliëntwaardering

Achternvijftig procent van de **ouders** vulden de cliënttevredenheidsmeting op het einde van de begeleiding in.

De cliëntwaardering haalde een score van 8,8. Deze score betekent een goede cliëntwaardering. Ook gaven ouders aan dat ze zeer tevreden waren over het resultaat en het verloop van de begeleiding.

Zevenentachtig procent van de respondenten gaven aan dat ze met een lichtere vorm van hulp of zonder hulp verder konden. Dertien procent van de respondenten gaven aan dat ze eenzelfde soort of een 'zwaardere' hulp nodig hadden.

Dertig procent van de aangemelde **minderjarigen ouder dan 12** vulden de cliënttevredenheidsmeting op het einde van de begeleiding in. De cliëntwaardering haalde een score van 8,4. Deze score betekent een 'goede' cliëntwaardering. Ook gaven deze jongeren aan dat ze tevreden waren over het verloop van de begeleiding en over het resultaat.

Uithuisplaatsing vermeden

Bij 71% van de begeleidingen werd uithuisplaatsing vermeden. Dit betekent dat het kind op het einde van de begeleiding thuis woont en er geen advies is tot uithuisplaatsing.

Doelrealisatie

IKT kent op methodiekniveau zes belangrijke doelen:

- De gedragsproblemen van de minderjarige zijn verminderd of ouders kunnen beter omgaan met de gedragsproblemen van de minderjarigen. Dit werd gerealiseerd bij 85% van de begeleidingen.
- De competenties van de gezinsleden zijn voldoende vergroot. Dit werd gerealiseerd bij 49% van de begeleidingen.
- De ervaren opvoedingsbelasting bij de ouders is verminderd. Dit werd gerealiseerd bij 51% van de begeleidingen.
- De opvoedingsvaardigheden van de ouders zijn verbeterd. Dit werd gerealiseerd bij 71% van de begeleidingen.
- De gezinsleden hebben een sociaal netwerk en maken er meer gebruik van. Dit werd gerealiseerd bij 73% van de begeleidingen. Bij 15% van de begeleidingen werd een JIM (een mentor voor de minderjarige) geïnstalleerd.
- De basisroutines in het gezin komen tegemoet aan de ontwikkelingstaken en behoeften van de aanwezige kinderen. Dit werd gerealiseerd bij 83% van de begeleidingen.

Geadviseerde vervolghulp en noodzaak tot vervolghulp

Bij het afsluiten van de IKT-begeleiding werd in 71% van de afgesloten IKT's jeugdhulp geadviseerd. In 41,5% ten opzichte van het totaal aantal IKT's was de inschatting dat er directe hulp noodzakelijk was omwille van de ernst van de situatie. In 17% kon er nog even gewacht worden op vervolghulp en in 41,5% was de noodzakelijke vervolghulp gestart.

Bij 51% van de afgesloten IKT's werd ook volwassenenhulp geadviseerd voor een ouder of opvoedingsverantwoordelijke.

Duur en intensiteit

De gemiddelde begeleidingsduur in 2025 bedroeg 24,4 weken. Het gemiddeld aantal contacturen in functie van het cliëntensysteem (rechtstreeks contact) bedroeg 2 uren en 33 minuten per week begeleiding.

4.2 Contextbegeleiding veiligheidsplanning

© De Cocon, jeugdhulp aan huis – Gerbrich Reynaert

Contextbegeleiding veiligheidsplanning wil komen tot een constructieve samenwerkingsrelatie met de cliënt waarbij de veiligheid van de kinderen centraal staat. Samenwerken aan veiligheid is er vanaf het eerste contact met het gezin op gericht om een veilige thuissituatie voor kinderen te creëren, met behulp van het sociaal-familiaal netwerk. Wanneer het gezin contact krijgt met ons, brengen we zo snel mogelijk alle zorgen en krachten in beeld. Het hoofddoel is het creëren van een veilige (opvoedings)situatie voor kinderen en jongeren. Binnen de begeleiding trachten we dit te realiseren door het maken van een door de context gedragen veiligheidsplan en via het aanleren van sociaal-pedagogische vaardigheden (opvoedingsvaardigheden, vaardigheden gericht op emotieregulatie, sociale en communicatieve vaardigheden waaronder het aangaan van relaties, het herstellen en onderhouden van relaties, het vergroten van praktische vaardigheden, enz.).

Contextbegeleiding veiligheidsplanning werkt in opdracht van de Jeugdrechtsbank, het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) en van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK). De focus ligt op die verontrustende situaties met een vermoedelijk of vastgesteld hoog risico of gevaar voor de integriteit of ontwikkelingskansen van de minderjarige, en waarbij uithuisplaatsing dreigt. Het is niet noodzakelijk dat de ouders of kinderen gemotiveerd zijn en/of beseft hebben van het probleem.

Contextbegeleiding veiligheidsplanning werkt niet met een wachtlijst. Vrije plaatsen worden aan deze instanties bekendgemaakt.

Enkele cijfers (beëindigde begeleidingen)

Aantal contextbegeleidingen veiligheidsplanning

In 2025 werden 19 contextbegeleidingen veiligheidsplanning beëindigd. De kerncijfers van contextbegeleiding veiligheidsplanning moeten met de nodige voorzichtigheid worden gelezen, gelet op het kleine aantal beëindigde begeleidingen.

Aanmelders voor contextbegeleiding veiligheidsplanning (begeleide gezinnen)

Het grootste deel van de gezinnen werd begeleid na aanmelding van het 'Ondersteuningscentrum Jeugdzorg' (47%) en de Sociale Dienst van de Jeugdrechtsbank (eveneens 47%), gevolgd door het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (6%).

Leeftijd en sekse van de aangemelde minderjarige

Achtentzestig procent van de aangemelde begeleide minderjarigen waren jongens. De gemiddelde leeftijd van de aangemelde minderjarigen was 5 jaar.

Gezinssamenstelling

Drieënvijftig procent van de ondersteunde gezinnen waren Eénoudergezinnen, biologische moeder, gevolgd door oorspronkelijk kerngezin (37%) en nieuw samengestelde gezinnen, biologische moeder (5%) en nieuw samengestelde gezinnen, biologische vader (eveneens 5%).

Clïëntkenmerken

De vijf meest voorkomende problematieken die het dagelijks functioneren ernstig verstoren waren in 2025:

1. Getuige van mishandeling, misbruik, huiselijk geweld (74%)
2. Psychische problemen, gedragsproblemen, sociaal-emotionele problemen en/of psychosomatische problemen bij minstens één ouder of opvoedingsverantwoordelijke (74%)
3. Slachtoffer of getuige van mishandeling, misbruik, verwaarlozing of huiselijk geweld bij minstens één ouder of opvoedingsverantwoordelijke (68%)
4. Gebrek aan een sociaal-familiaal netwerk (64%)
5. Relatieproblemen (inclusief communicatieproblemen) tussen (ex-)partners (63%)

Risicofactoren op toekomstige kindonveiligheid

Met de ARIJ brengen we de risicofactoren met betrekking tot toekomstige onveiligheid in kaart. De risicograad wordt bepaald door het aantal aanwezige risicofactoren gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Let op: Het gaat hier over een statische correlatie en niet over een causaal verband (een-op-eenrelatie).

Vierentachtig procent van de gezinnen kende een hoog risico op toekomstige kindonveiligheid, wat betekent dat er 8 of meer risicofactoren in het gezin aanwezig waren.

Uitval

Zestien procent van de begeleidingen werd vroegtijdig en onbedoeld beëindigd, wegens negatieve redenen.

Clïëntwaardering

Vierenzeventig procent van de ouders vulden de cliënttevredenheidsmeting op het einde van de begeleiding in. De cliëntwaardering haalde een score van 9,2. Deze score betekent een goede cliëntwaardering. Ook gaven ouders aan dat ze zeer tevreden waren over het resultaat en het verloop van de begeleiding.

Zesennegentig procent van de respondenten gaven aan dat ze met een lichtere vorm van hulp of zonder hulp verder konden. Nul procent van de respondenten gaf aan dat ze eenzelfde soort of een 'zwaardere' hulp nodig hadden.

Uithuisplaatsing vermeden

Bij 63% van de begeleidingen werd uithuisplaatsing vermeden.

Doelrealisatie

Contextbegeleiding veiligheidsplanning telt enkele belangrijke doelen:

- Op het einde van de begeleiding is er een door het gezin en netwerk gedragen veiligheidsplan. Dit werd gerealiseerd bij 74% van de begeleidingen.
- De regie met betrekking tot veiligheid voor het kind is terug bij het gezin/netwerk. Dit werd gerealiseerd bij 74% van de begeleidingen.
- De thuissituatie voorziet in minimale basiszorg, waarbij sprake is van adequate fysieke, psychische en affectieve omstandigheden voor de kinderen en die daarmee ook voldoende veilig is. Dit werd gerealiseerd bij 79% van de begeleidingen.
- De gedragsproblemen van de minderjarige zijn verminderd of ouders kunnen beter omgaan met de gedragsproblemen van de minderjarigen. Dit werd gerealiseerd bij 79% van de begeleidingen.
- De competenties van de gezinsleden om met spanningen om te gaan zijn voldoende vergroot. Dit werd gerealiseerd bij 63% van de begeleidingen.
- De ervaren opvoedingsbelasting bij de ouders is verminderd. Dit werd gerealiseerd bij 63% van de begeleidingen.
- De opvoedingsvaardigheden van de ouders om de veiligheid van de kinderen te waarborgen zijn verbeterd. Dit werd gerealiseerd bij 58% van de begeleidingen.
- De gezinsleden hebben een sociaal netwerk en maken er meer gebruik van. Dit werd gerealiseerd bij 68% van de begeleidingen. Bij 16% van de begeleidingen werd een JIM (een mentor voor de minderjarige) geïnstalleerd.

Doelrealisatie JIM's

In 16% van de begeleidingen was er een JIM (door de cliënt ingebrachte mentor) betrokken.

Geadviseerde vervolghulp en noodzaak tot vervolghulp

Bij het afsluiten van de begeleiding werd in 68% van de afgesloten begeleidingen jeugdhulp geadviseerd. In 15% kon er nog even gewacht worden op vervolghulp en in 23% was de noodzakelijke vervolghulp gestart.

Bij 68% van de afgesloten begeleidingen werd ook volwassenenhulp geadviseerd voor een ouder of opvoedingsverantwoordelijke.

Duur en intensiteit

De gemiddelde begeleidingsduur in 2025 bedroeg 34,5 weken. Het gemiddeld wekelijks aantal contacturen in functie van het cliëntsysteem (rechtstreeks contact) bedroeg 3 uren en 03 minuten per begeleiding.

4.3 Thuisbegeleiding

© Pixabay

Thuisbegeleiding (TB) biedt hulp bij het opgroeien en opvoeden aan gezinnen met kinderen van 0-18 jaar die kampen met een chronische, ernstige en complexe opvoedingsproblematiek, waarbij de ontwikkeling van de kinderen bedreigd is door de gezins- en leefsituatie.

Thuisbegeleiding is bedoeld voor gezinnen met kinderen (0-18 jaar), die opgevolgd worden door een Gemandateerde Voorziening (OCJ of VK) binnen een 'Mano-procedure' of binnen het gerechtelijk kader door de Sociale Dienst Jeugdrechtbank (SDJ).

Het doel van thuisbegeleiding is het herstellen van de veerkracht door enerzijds de steunende persoons- en sociale en materiële omgevingskenmerken te vergroten en anderzijds de belastende persoons- en sociale en materiële omgevingskenmerken te verkleinen, zodat kinderen thuis kunnen opgroeien. Deze thuissituatie voorziet in de minimale basiszorg, waarbij sprake is van adequate fysieke, psychische en affectieve omstandigheden voor de kinderen, en die daarmee ook voldoende veilig is.

Thuisbegeleiding heeft een begeleidingsduur van 9 maanden (eenmalig verlengbaar met 3 maanden).

Onze thuisbegeleiding werkt enkel in opdracht van de Jeugdrechtbank, het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) en van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK). Thuisbegeleiding werkt niet met een wachtlijst. Vrije plaatsen worden aan deze instanties bekendgemaakt.

Enkele cijfers (beëindigde begeleidingen)

Aantal begeleidingen

In 2025 werden 9 begeleidingen beëindigd. De kerncijfers van TB moeten met de nodige voorzichtigheid worden gelezen, gelet op het kleine aantal beëindigde begeleidingen.

Aanmelders voor TB-begeleiding (begeleide gezinnen)

Het grootste deel van de gezinnen werd begeleid na aanmelding door het 'Ondersteuningscentrum Jeugdzorg' (67%), gevolgd door de Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank (33%).

Leeftijd en sekse van de aangemelde minderjarige

Negenentachtig procent van de aangemelde begeleide minderjarigen waren jongens. Als we kijken naar de leeftijd van de aangemelde minderjarigen waren 33% ouder dan 12 jaar.

Gezinssamenstelling

Vierenveertig procent van de ondersteunde gezinnen waren eenoudergezinnen, biologische moeder. De kerngezinnen en de nieuw samengestelde gezinnen, biologische vader volgen met elk 22% en de eenoudergezinnen, biologische vader tellen 11%.

Risicofactoren op toekomstige kindonveiligheid

Met de ARIJ brengen we de risicofactoren met betrekking tot toekomstige onveiligheid in kaart. De risicograad wordt bepaald door het aantal aanwezige risicofactoren gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Let op: Het gaat hier over een statische correlatie en niet over een causaal verband (een-op-eenrelatie).

Vierenveertig komma vijf procent van de gezinnen kende een hoog risico op toekomstige kindonveiligheid, 44,5% een middelmatig en 11% een laag risico.

Uitval

Tweeëntwintig procent van de begeleidingen werd vroegtijdig en onbedoeld beëindigd omwille van negatieve redenen.

Clïëntwaardering

Vierenveertig procent van de ouders vulde de cliënttevredenheidsmeting op het einde van de begeleiding in. Gelet op het kleine aantal beëindigde begeleidingen in combinatie met het aantal respondenten, kunnen we geen onderbouwde uitspraken doen met betrekking tot dit item.

Uithuisplaatsing vermeden

Bij 89% van de begeleidingen werd uithuisplaatsing vermeden. Dit betekent dat het kind op het einde van de begeleiding thuis woont en er geen advies is tot uithuisplaatsing.

Doelrealisatie

TB kent op methodiekniveau zes belangrijke doelen:

- De gedragsproblemen van de minderjarige zijn verminderd of ouders kunnen beter omgaan met de gedragsproblemen van de minderjarigen. Dit werd gerealiseerd bij 78% van de begeleidingen.
- De competenties van de gezinsleden zijn voldoende vergroot. Dit werd gerealiseerd bij 44% van de begeleidingen.
- De ervaren opvoedingsbelasting bij de ouders is verminderd. Dit werd gerealiseerd bij 44% van de begeleidingen.
- De opvoedingsvaardigheden van de ouders zijn verbeterd. Dit werd gerealiseerd bij 78% van de begeleidingen.
- De gezinsleden hebben een sociaal netwerk en maken er meer gebruik van. Dit werd gerealiseerd bij 44% van de begeleidingen. Bij 22% van de begeleidingen werd een JIM (een mentor voor de minderjarige) geïnstalleerd.
- De basisroutines in het gezin komen tegemoet aan de ontwikkelingstaken en behoeften van de aanwezige kinderen. Dit werd gerealiseerd bij 78% van de begeleidingen.

Geadviseerde vervolghulp en noodzaak tot vervolghulp

Bij het afsluiten van de Thuisbegeleiding werd in 56% van de afgesloten begeleidingen jeugdhulp geadviseerd. In 20% ten opzichte van het totaal aantal Thuisbegeleidingen was de inschatting dat er directe hulp noodzakelijk was. In 20% kon er nog even gewacht worden op vervolghulp en in 60% was de noodzakelijke vervolghulp gestart.

Bij 56% van de afgesloten Thuisbegeleidingen werd ook volwassenenhulp geadviseerd voor een ouder of opvoedingsverantwoordelijke.

Duur en intensiteit

De gemiddelde begeleidingsduur in 2025 bedroeg 43,4 weken. Het gemiddeld aantal wekelijkse contacturen in functie van het cliëntsysteem (rechtstreeks contact) bedroeg 1 uur en 49 minuten.

4.4 Ouderparticipatiegroep

Met de ouderparticipatiegroep (naam gekozen door ouders) wil de dienst contextbegeleiding ouders met elkaar in contact brengen, ervaringen laten delen, thema's bespreken met elkaar (ouders/begeleiders), tonen dat ze niet de enige zijn met obstakels in hun leven, taboes doorbreken,

Alle ouders die in begeleiding zijn via IKT, Thuisbegeleiding of Contextbegeleiding veiligheidsplanning (of in nazorg), worden uitgenodigd op de ouderparticipatiegroep. Via deze groep gaan ouders, samen met contextbegeleiders, met elkaar in dialoog. Ouders ondervinden vaak dezelfde moeilijkheden en obstakels in de opvoeding, en ze dromen er allemaal van om hun kinderen een mooie toekomst te geven. Tijdens de ouderparticipatie moedigen we de onderlinge dialoog tussen de ouders sterk aan, willen we samen nadenken over belangrijke opvoedingsthema's waar ouders mee geconfronteerd worden, nodigen we desgewenst sprekers uit en bieden we psycho-educatie aan. Elke leeftijdsfase in de ontwikkeling van een kind heeft zijn positieve en moeilijke kanten. Ouders krijgen de kans om hun vragen aan elkaar te stellen. De contextbegeleider pikt deze vragen op en zal desgewenst hier tijdens een volgende oudergroep op anticiperen. Ook kunnen er thema's aangedragen worden vanuit de ouders. Naast een eerder inhoudelijke invulling (bv thema sociale media, geweldloos verzet, positief opvoeden, bezoek van/aan diensten, ...) worden er ook, op vraag van de ouderparticipatiegroep, enkele ontspannende activiteiten georganiseerd. Verder wordt aan de ouderparticipatiegroep ook gevraagd om beleidsfeedback te geven (bv. wanneer we bv. een nieuwe intakeprocedure gebruiken of wijzigingen aan onze verslaggeving). Ouders worden gemotiveerd om deel te nemen aan de ouderparticipatiegroep. Bij de intake wordt het bestaan al vermeld, begeleiders stimuleren ouders om deel te nemen, enz.

Tijdens de ouderparticipatiegroep wordt er telkens kinderopvang/kinderanimatie georganiseerd. Dit wordt verzorgd door contextbegeleiders, vrijwillige CBAW-jongeren,

De ouderparticipatiegroep kwam vier keer samen in 2025. Gemiddeld namen 13,5 ouders deel aan de activiteiten.

© Unsplash

Participatie van ouders, meer dan de ouderparticipatiegroep

Participatie is: "Mensen meer vat geven op hun eigen leven door hen in staat te stellen om mee te denken, mee te praten (inspraak) en vooral om mee te beslissen over de zaken die voor hen van belang zijn." Hieraan besteden we veel aandacht tijdens de begeleiding. Deze aandacht trekken we door naar de interviews. Ouders worden mee uitgenodigd op de intervisiemomenten, zeker wanneer er een intervisievraag met betrekking tot hun begeleiding wordt besproken. Ouders kunnen ook deelnemen aan interviews die geen betrekking hebben op hun begeleiding. Ook kunnen ouders zelf interviews aanvragen. Ook JIM's kunnen aansluiten op de interviews.

De oplossingsgerichte intervisiemethode focust op oplossingen in plaats van op problemen. De inbrenger wordt gevraagd wat lastig is aan zijn situatie en hoe de gewenste situatie eruitziet. De groep onderzoekt wat eerder al heeft gewerkt, geeft tips en adviezen, zonder casuïstieke voorkennis. Op het einde van de sessie wordt telkens gevraagd aan de inbrenger welke tips/adviezen deze meeneemt.

4.5 Ondersteunend bemiddelingstraject (OTB)

© De Cocon, jeugdhulp aan huis, Gerbrich Reynaert

Onze contextbegeleiding richt zich op opvoeding, veiligheid, welbevinden en zorg naar de kinderen. Daarnaast zien we geregeld dat contextbegeleiders heel wat energie steken om aan de slag te gaan met conflictueuze situaties en met ouders die niet meer door één deur kunnen. We verwachten van de contextbegeleiders dat ze pedagogisch aan de slag gaan bij beide ouders, hoewel het heel duidelijk is dat de hevige conflicten tussen de ex-partners zeer nefaste gevolgen kunnen hebben voor de ontwikkeling van de kinderen. Om te vermijden dat de contextbegeleiding dreigt vast te lopen of vastloopt omwille van het conflict tussen ouders al dan niet ex-partners, ontwikkelden we een ondersteunende trajectbemiddeling voor deze gezinnen.

OTB staat voor 'Ouderschaps-Traject-Bemiddeling'. OTB is een bemiddelingstraject en een extra aanbod, naast de contextbegeleiding van 'De Cocon'.

Het doel van OTB is om ouders te helpen om met hun spanningen en met het conflict om te gaan en om werkbare afspraken hierrond te maken. Hierdoor zijn ouders opnieuw in staat om de focus te leggen op het ouderschap. De OTB-bemiddelaar is een erkende familiaal bemiddelaar in dienst van 'De Cocon'. De bemiddelaar is opgeleid om onafhankelijk en onpartijdig te bemiddelen tussen ouders.

De OTB-bemiddelaar ondersteunt ouders en (ex-)partners bij het begrijpen, beheren en oplossen van hun conflicten. OTB zet in op het verwerven van een reeks vaardigheden, manieren en benaderingen om met conflicten om te gaan. Binnen OTB is het mogelijk, indien ouders dit wensen, om afspraken schriftelijk vast te leggen in een overeenkomst. Deze overeenkomst regelt hun ouderschap als ex-partners. Ze kunnen deze overeenkomst ter "homologatie" neerleggen bij de familierechtbank. Hierdoor wordt de overeenkomst bekrachtigd door de rechter.

OTB is en blijft vrijwillig. Elke ouder kan op elk moment de bemiddeling stopzetten. Hierop hebben we moeten staan, omdat jeugdrechters de opportuniteit zagen om dit op te leggen. De bemiddelaar helpt ouders om zelf, met volledige kennis van zaken, tot een billijke overeenkomst te komen die de behoeften van iedereen respecteert. OTB kiest geen partij, maar faciliteert het proces en werkt voor beiden even hard.

De OTB-bemiddelaar heeft beroepsgeheim. Enkel met toestemming wordt informatie doorgegeven. Ook aan de contextbegeleider wordt geen informatie doorgegeven. Alle informatie die ex-partners tijdens de bemiddeling delen, valt onder geheimhouding, ook als de bemiddeling niet lukt en ouders nadien met een procedure via de rechtbank gaan. De inhoud van de bemiddelingsgesprekken mag door de bemiddelaar niet aan de rechtbank gegeven worden.

Binnen OTB zijn er verschillende trajecten mogelijk:

- Klassieke bemiddeling met oog op een EOT is een Echtscheiding door Onderlinge Toestemming.

- Hoog conflictsituaties. Ga ik bij mijn partner blijven of niet?
- Deblokken van situaties tussen (ex-)partners, intergenerationeel, samenwerkingspartners, ...

Ouders die in een complexe ouderschapsrelatie verwickeld zijn hebben vaak het gevoel zich op een mijnenveld te begeven. Het lukt de ouders niet om afspraken te maken m.b.t. de kinderen, de manier van opvoeden. Kortom het conflict is te groot waardoor de communicatie dreigt vast te lopen of reeds is vastgelopen. Oude koeien worden te pas en te onpas naar boven gehaald en staan bijgevolg het vooruitkijken duidelijk in de weg. OTB benadrukt het kijken naar de gewenste situatie. OTB focust niet op het negatieve omdat ervan uit wordt gegaan dat wanneer gefocust wordt op problemen, de kans veel sneller bestaat tijdens de gesprekken in een negatieve spiraal terecht te komen die energie kost. Deze insteek benadrukt het falen en mislukken van personen. Het zoeken naar oorzaken draait vaak uit op het aanwijzen van een zogenaamde "schuldige". In complexe situaties tussen ouders zou deze insteek "olie op het vuur" zijn.

"Mensen hoeven het niet eens te zijn over wat er is mis is gegaan in het verleden, om het eens te zijn over wat ze willen bereiken in de toekomst"

De bemiddelaar stelt die vragen die ertoe leiden dat personen vertellen wat ze in de plaats van het conflict willen en hoe een betere toekomst tussen hen eruitziet in functie van de kinderen.

De doelstelling van deze bemiddeling is dat de kinderen uit de strijd van de ouders geraken en dat er nieuwe wegen worden gevonden om enerzijds met de conflicten en spanningen om te gaan en anderzijds de kinderen op te voeden en te laten ontwikkelen. Het doorbreken van negatieve patronen en het vinden van nieuwe mogelijkheden en oplossingen in functie van verandering is essentieel tijdens dit traject .

In heel wat trajecten stellen we vast dat het conflict, tijdens en na een moeilijke scheiding, niet is gaan liggen. In meer dan de helft van de trajecten werd tot nog toe een parallel solo ouderschap geïnstalleerd. Dit omdat het niet meer mogelijk is om samen ouder te zijn. Daarom kiezen ouders ervoor om niet meer samen te zitten om het conflict te proberen oplossen, maar ze kiezen voor een andere manier: Parallel solo ouderschap doen ouders naast elkaar. Ze zijn ieder solo verantwoordelijk. Elke ex-partner staat aan het hoofd van een nieuw gezin als solo ouder en de ander staat ook aan het hoofd van een nieuw gezin. Het doel ervan is een goede ouder-kind relatie waarin ze doen wat het kind van hen nodig heeft, terwijl ze beseffen dat het kind ook een relatie heeft met de andere ouder.

Vanuit contextbegeleiders wordt OTB als helpend ervaren binnen contextbegeleiding. Op deze manier kan de contextbegeleider zich focussen op de opdracht van contextbegeleiding en het conflict wordt 'uitbesteed' aan OTB.

Enkele cijfers

Aantal begeleidingen

Elf trajecten werden in 2025 afgerond. (5 IKT-gezinnen, 4 CB veiligheidsplanning, 2 Thuisbegeleidingen).

Resultaten bemiddeling

In 7 trajecten gaven de betrokkenen, na de bemiddeling, aan terug verder te kunnen. In 6 trajecten werden er werkbare afspraken gemaakt in functie van het welzijn van de kinderen. In 4 trajecten werd een ouderschapsplan opgemaakt en afgesloten.

5 CBAW

© Unsplash

Contextbegeleiding in functie van Autonom Wonen (CBAW) is bedoeld voor jongeren vanaf 17 jaar met een verhoogd risico op thuisloosheid, die nood hebben aan een stabiele 'thuisituatie'. Dat kan een re-integratie in het gezin zijn, wonen bij een vriend(in) of familielid, maar ook zelfstandig wonen. Bij de keuze van woonvorm kijken we naar wat de jongere wil, maar ook naar wat de jongere aankan.

Het algemeen doel van CBAW is het uitbouwen van een stabiele thuis en/met een kwaliteitsvolle toekomst. Bijzonder aan de gebruikte methodiek is de focus op het herstel en het verstevigen van het sociaal en familiaal netwerk, alsook het aanleren en trainen van noodzakelijke vaardigheden voor het uitbouwen van een stabiele thuis en een ondersteunende groepswerking. De begeleiding duurt elf maanden. De hulp is intensief. Dat betekent dat er gemiddeld wekelijks tot drie uur contact is met de jongere en zijn context.

Een belangrijk doel van CBAW is het vergroten van de samenredzaamheid, zodat jongeren in staat zijn, met hulp van hun sociale netwerk, hun problemen in het dagelijks leven op te lossen of draaglijk te maken. Samenredzaamheid is zelfredzaamheid met steun van mensen in hun omgeving.

Enkele cijfers (beëindigde begeleidingen)

Aantal begeleidingen

In 2025 werden 42 begeleidingen beëindigd.

Aanmelder voor CBAW beëindigde begeleidingen

De Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank was opnieuw de grootste aanmelder in 2025 met 40,5%, gevolgd door het CLB (24%) en De Cocon (12%).

Leeftijd en sekse van de aangemelde jongeren

Vierenzestig procent van de aangemelde begeleide jongeren waren jongens. Als we kijken naar de leeftijd van de aangemelde jongeren was 43% jonger dan 18 jaar.

Woonvorm bij het begin van de begeleiding

Bij de start van de begeleiding woonde 24% van de jongeren bij één of beide ouders/opvoedingsverantwoordelijken. Eénentwintig komma vijf procent woonde in bij iemand uit zijn sociaal-familiaal netwerk en 12% woonde alleen. Daarnaast verbleef 9,5% in een residentiële voorziening, 9,5% in een gemeenschapsinstelling, 7% in een pleeggezin en 5% was dakloos. Tweeënhalf procent woonde in een woning die hij/zij deelde met anderen (bv. vrienden, ...), 2,5% woonde in een zorgwoning, 2,5% verbleef in een psychiatrische instelling, 2,5% verbleef in een OOC en 2,5% verbleef in een internaat (als 'woonvorm').

Cliëntkenmerken

De top 3 van meest voorkomende problematieken die in de weg staan voor de uitbouw van een stabiele toekomst met voldoende ontwikkelingskansen waren in 2025:

1. Meerdere negatieve levensgebeurtenissen (91%)
1. Conflicten met het sociaal en familiaal netwerk (66%)
2. Psychische problemen, ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen, sociaal-emotionele problemen en/of psychosomatische problemen (51%)

Kijken we naar cliëntkenmerken op basis van de vragenlijst Youth Self Report (YSR), waarop jongeren vragen over zichzelf kunnen beantwoorden over vaardigheden, emotionele en gedragsproblemen, dan scoort 31% van de jongeren klinisch en 20% van de jongeren subklinisch. De YSR werd ingevuld door 83% van de jongeren.

Doelrealisatie

Het hoofddoel van CBAW is het uitbouwen van een stabiele thuis en een kwaliteitsvolle toekomst voor de jongere.

In 2025 had 79% van de jongeren op het einde van de begeleiding een stabiele huisvesting. Dit wil zeggen dat deze huisvesting 'gegarandeerd' stabiel is. In 2025 bereikten we bij 64% van de begeleidingen een evenwichtige financiële situatie. Evenwicht betekent echter niet rooskleurig. De financiële situatie blijft bij tal van jongeren kwetsbaar. Het verwerven van een menswaardig inkomen dat toelaat ten volle aan de samenleving te participeren blijft verre van evident. Veel jongeren leven van een leefloon.

Vierenzestig procent van de jongeren had werk of een dagbesteding die als zinvol wordt ervaren door de jongere.

Negenenzestig procent van de jongeren had op het einde van de begeleiding een toereikend sociaal netwerk dat door de jongere als ondersteunend wordt ervaren. Bij 36% van de begeleidingen werd een JIM geïnstalleerd. Bij de begeleidingen waarbij ingezet werd op herstel van een door de jongere waardevolle relatie, werd dit doel bereikt in 56% van deze begeleidingen.

Uitval - Uitstroom

In 2025 werd 40% van de begeleidingen CBAW vroegtijdig en onbedoeld stopgezet omwille van negatieve redenen. De voornaamste redenen van uitval zijn er doordat de hulp niet kan worden uitgevoerd zoals afgesproken, omwille van bijvoorbeeld gedurende x-aantal weken geen contact met cliënt, verdwijning van de cliënt, een cliënt die de begeleider niet meer binnen laat, ...) en de eenzijdige beslissing van de jongere om zijn hulpverlening stop te zetten op of na 18 jaar, ondanks het feit dat deze hulp nog nodig wordt geacht. Een uitval werd veroorzaakt omwille van een foute indicatiestelling en nog een andere uitval werd veroorzaakt door de aanwezigheid van een primaire problematiek die een pedagogische begeleiding aan huis zinloos maakt.

Ook al stoppen jongeren, we blijven contact zoeken. We blijven deze jongeren uitnodigen op de groepswerking "La Vie".

Cliëntwaardering

Tweënvijftig procent van de jongeren vulden de cliënttevredenheidsmeting op het einde van de begeleiding in. De cliëntwaardering haalde een score van 8,4. Deze score betekent een goede cliëntwaardering. Ook gaven respondenten aan dat ze tevreden waren over het resultaat en het verloop van de begeleiding.

Deze cijfers moeten we echter met de nodige voorzichtigheid interpreteren. De 'uitvallers' (40% in 2025) vullen zelden de cliënttevredenheidsbevraging in.

Woonvorm op het einde van de begeleiding

In 2025 woont 38% van de jongeren op het einde van de begeleiding alleen, 14% van de jongeren woont bij één of beide ouders/opvoedingsverantwoordelijke, 10% woont in een woning die hij/zij deelt met anderen (bv.

vrienden, ...) terwijl 10% verblijft in een pleeggezin. Zeven procent woont samen met zijn/haar partner, 7% woont in bij iemand uit zijn sociaal-familiaal netwerk, 2,5% woont in een zorgwoning, 2,5 verblijft in een psychiatrische instelling, 2,5% verblijft in een penitentiaire inrichting en 2,5% verblijft in een internaat (als 'woonvorm') en bij 5% van de jongeren weten we niet wat de woonvorm was op het einde van de begeleiding. Tijdens de begeleiding veranderde 64% van de jongeren van woonvorm.

Gegevens op basis van de follow-up na 3 maanden

Drie maanden na het einde van de begeleiding contacteren we de jongere in het kader van een follow-up om de gemaakte afspraken met hem en het netwerk te polsen. In 2025 bereikten we 62% van de jongeren. Eenentachtig procent van de bereikte jongeren gaf aan nog steeds op dezelfde plaats te wonen ten opzichte van einde begeleiding. Drieënzeventig procent van de bereikte jongeren lukt het om rond te komen met hun budget. Vijfenzestig procent van de bereikte jongeren heeft werk of een dagbesteding die door de jongere als zinvol ervaren wordt en 73% van de bereikte jongeren geeft aan nog steeds steun te ervaren vanuit zijn of haar sociaal netwerk.

Duur en intensiteit

De gemiddelde begeleidingsduur in 2025 bedroeg 195 dagen ten opzichte van 220 dagen in 2024. Het gemiddeld aantal wekelijkse contacturen in functie van het cliëntsysteem (rechtstreeks contact) bedroeg 2 uur en 15 minuten per begeleiding.

De ondersteunende groepswerking 'La Vie'

De groepswerking ging 23 keer door in 2025. Per groepsmoment namen gemiddeld 7,1 begeleide jongeren deel. Gemiddeld waren er 0,5 ex-clieënten aanwezig.

Twaalf jongeren uit onze groepswerking 'La Vie' vertrokken voor 2 dagen naar zee. Samen zijn, dingen beleven en plezier maken stond centraal. Het zeilen op zee onder begeleiding van vzw Zachte Kracht was een bijzondere ervaring.

Jongeren komen naar de groepswerking omwille van verschillende redenen. Ze willen tijd doorbrengen met lotgenoten en ze willen er effectief "iets" uithalen voor zichzelf. Voor de ene is dit een ontspannende avond waarbij ze een toffe activiteit kunnen meepikken, en voor andere jongeren is het omdat ze bewust iets willen leren uit de groepswerking. De groepswerking biedt een meerwaarde in de uitbouw van het leven van de jongeren. Sociale vaardigheden worden getraind en jongeren leren feedback te geven en te ontvangen. Jongeren die deelnamen aan de groepswerking gaven aan het als een grote meerwaarde te ervaren. Het delen van ervaringen met lotgenoten zorgt voor (h)erkenning, biedt informele leerkansen en betekent een grote steun voor de jongere.

6 JIM

"Iedere jongere verdient een JIM."

© Pixabay

Samen met Jeugdzorg Emmaüs in Antwerpen zijn we pionier m.b.t. het integreren van de JIM-aanpak in contextbegeleiding. JIM staat voor 'jouw ingebrachte mentor'.

Onderzoek wijst uit dat de aanwezigheid van zelfgekozen steunfiguren (in de wetenschap aangeduid als 'natuurlijke mentoren') ervoor zorgt dat jeugdigen beter functioneren op school, in hun werk, lekkerder in hun vel zitten en minder psychische problemen ervaren (Van Dam et al., 2018) en in complexe situaties uithuisplaatsing kan vermijden. Met de JIM-aanpak willen we de positie van informele steunfiguren voor de jongeren versterken.

Steunfiguren of informele mentoren spelen een belangrijke rol in het leven van jongeren. Ze zijn vaker beschikbaar voor de jongere en helpen bij het bieden van perspectief. Daarnaast zijn ze een intermediair tussen het gezin en de hulpverlener, waardoor de hulpverlening effectiever is. Kinderen en gezinnen die hulp nodig hebben, kunnen veel steun ervaren van informele steunfiguren.

'It takes a village to raise a child' is een van de uitgangspunten van een pedagogische civil society. Dit concept verwijst naar een samenleving waarin niet alleen ouders, maar ook familie, vrienden, burens, en andere betrokkenen mee de verantwoordelijkheden nemen voor het opgroeien van kinderen.

We denken en hopen dat de JIM-aanpak een antwoord biedt op een aantal knelpunten in de reguliere hulpverlening en vooral in de residentiële opvang, een van de duurste vormen van zorg. Jongeren en hun gezin ervaren deze zorg niet altijd als een passend antwoord op hun problemen. In een residentiële behandeling nemen professionals de verantwoordelijkheden van het opvoeden grotendeels over van ouders en medeopvoeders. Deze pedagogische overname van zorg brengt een nieuw probleem met zich mee: Professionals worden eigenaar van het probleem van de jongere. Daarnaast is er ook het probleem van de continuïteit binnen hulpverlening. Niet alleen zijn er personeelwisselingen, ook overplaatsingen van de ene voorziening naar de andere brengt de continuïteit van de zorg in het gedrang.

De JIM-aanpak kan een aantal residentiële opnames voorkomen. Voor een groep jongeren zal een opname nodig blijven, maar elke plaatsing die wordt voorkomen, is winst.

Sinds 2021 hebben we ervaring opgedaan met het werken met een JIM bij gezinnen waar sprake is van een complexe problematiek. We hebben enkele sterke getuigenissen van jongeren / JIM's over de meerwaarde van de JIM-aanpak. Door aan een jongere zelf te vragen iemand uit zijn omgeving te kiezen als mentor, wordt hij uitgedaagd zijn sociale relaties te benutten en te onderhouden. De jongere ervaart hierdoor meer inbreng. De JIM wordt gevraagd advies en ondersteuning te bieden aan de jongere, een luisterend oor te zijn en indien mogelijk ook te voorzien in een opvangplek tijdens crisissituaties. Daarnaast wordt de JIM uitgenodigd om de professionals te adviseren over de juiste begeleidingsrichting en -aanpak. Dit is een zware opdracht, die alleen maar kan slagen als er een goede ondersteuning is van begeleiders.

Een JIM is iemand die het duidelijk mandaat krijgt van de jongere om mee na te denken over het hulpverleningstraject. De JIM krijgt ook toestemming van de jongere om in rechtstreeks contact te staan met de hulpverleners.

Hulpverleners hebben wel kennis en ervaring in hun vakgebied, maar niet over de jongere en hun context. De JIM heeft deze kennis wel omdat de JIM meestal reeds aanwezig is in het leven van de jongere en zijn/haar context. Het is belangrijk dat deze kennis tijdens de begeleiding wordt ingebracht. De JIM zegt eerlijk zijn mening.

Een JIM ondersteunt de jongere samen met de contextbegeleider, de ouders en eventueel andere steunfiguren. Als JIM krijg je een sleutelrol in de begeleiding. De jongere, ouders, de JIM en hulpverleners gaan een gelijkwaardige samenwerking aan. Iedereen heeft elkaar nodig.

Enkele cijfers met betrekking tot de JIM-werking (beëindigde contextbegeleidingen)
In 2025 werden in 26 begeleidingen een JIM geïnstalleerd. Dit betekent dat in 23% van alle contextbegeleidingen een JIM werd geïnstalleerd.

7 Project Vroegtijdige crisisinterventies

Op 28 november 2023 lanceerden de Vlaamse en de federale overheid een oproep ter realisatie van proeftuinen waar een intensieve intersectorale samenwerking wordt uitgebouwd tussen laagdrempelige (vind)plaatsen voor kinderen, jongeren en hun context, een crisisbegeleidingsdienst van de jeugdhulp en het mobiel crisisteam van een GGKJ-netwerk. Hiervoor werden per provincie middelen vrijgemaakt voor 2 VTE crisismedewerkers Jeugdhulp en Jeugdzorg voor de jaren 2024 en 2025. De uitwerking van dit project behoorde tot de verantwoordelijkheid van de crisisnetwerken.

Met dit project willen beide overheden specifieke crisisdeskundigheid binnenbrengen bij laagdrempelige ondersteuningsvormen.

In Oost-Vlaanderen hebben 2 duo's crisismedewerkers, CLB-medewerkers en schoolmedewerkers van enkele lagere scholen, ondersteund vanuit hun 'crisisexpertise'. Een duo bestaat uit 0,5vte crisismedewerker jeugdhulp en 0,5vte GG.

Er werd gekozen om met dit project primair te focussen op kinderen met een latenteleeftijd (6 – 12 jaar) en hun gezin.

Het doel binnen het projectplan was om vroegtijdig en snel in te grijpen bij mogelijke verontrustende signalen of vroege signalen van een potentiële crisis en zo te anticiperen op de verdere ontwikkeling/escalatie van de problemen en klachten.

Vanuit de betrachting deze kinderen vroegtijdig en op natuurlijke vindplaatsen te kunnen bereiken, werd er besloten om in kader van dit projectplan primair samen te werken met de belangrijkste onderwijsactoren. Het was de betrachting om samen met de school, betrokken zorgfiguren en CLB-medewerker(s),... vroegtijdig eerste signalen van een onevenwicht tussen draagkracht en draaglast te detecteren en gezamenlijk te analyseren welke ondersteuning op dat moment nodig is.

De tandem van crisismedewerkers zette in op:

- Kortdurende inzet van crisis-expertise binnen een vraagverheldering/hulpverleningstraject, in samenwerking met de reeds betrokken onderwijspartners.
- Gerichtte competentieversterking/teamondersteuning, los van specifieke casuïstiek, inzake crisis bij alle medewerkers van de betrokken onderwijspartners, in overleg met het CLB.

In Oost-Vlaanderen werd het project Vroegtijdige Crisisinterventies vanaf mei 2024 uitgerold in 2 regio's, nl. Eerstelijnszone Vlaamse Ardennen en de eerstelijnszone Noord-Oost-Waasland.

Voor de eerstelijnszone Noord-Oost-Waasland werden de vroegtijdige crisisinterventies in praktijk gebracht door VITAZ afdeling Tilia en Lia vzw. Voor de eerstelijnszone Vlaamse Ardennen werden de vroegtijdige crisisinterventies in praktijk gebracht door CGG Zuid-Oost-Vlaanderen en De Cocon Jeugdhulp aan huis vzw.

Michael Gevaert (medewerker van 'De Cocon') werd halftijds ter beschikking gesteld van dit project. Hij vormde een duo met Tine De Bleckere (CGG Zuid-Oost-Vlaanderen).

Er werd een nauwe samenwerking aangegaan met 2 scholen in de regio en het CLB-team van vrij-CLB Zuid-Oost-Vlaanderen dat hieraan verbonden is. Volgende scholen stapten, samen met hun CLB-medewerkers, in dit project: KBO De Kameleon (Oudenaarde) en KOR Campus Glorieux Lager (Ronse).

Het project kende een moeizaam verloop. Algemeen kunnen we stellen dat we vooral samen gezocht hebben naar manieren om zowel de scholen als de CLB's te versterken. Dit werd gedaan a.d.h.v. enkele basisformules: actieve inbreng in casusbesprekingen, interviews, ondersteuning ontwikkelen in visie en beleid rond specifieke thema's, We zien een grote nood naar ondersteuning vanuit hulpverlening in een onderwijscontext, maar crishulp is niet de meest aangewezen partner om die diensten te ondersteunen in hun zoektocht naar meer preventief werken.

8 Sociaal verslag

Wij willen dat we door kinderen, jongeren en hun gezinnen, samenwerkingspartners, verwijzers en overheid, worden gezien als een professionele en betrokken organisatie, die goede hulp levert en bijdraagt aan een hoogstaande jeugd- en opvoedhulp. Een organisatie die bekend staat als deskundig, vernieuwend en creatief, open en écht cliëntgericht. Een organisatie waar kinderen, jongeren en gezinnen zich echt ondersteund voelen en die door samenwerkingspartners als betrouwbaar wordt gezien. Een organisatie waar medewerkers graag werken.

Uit onze missie en visietekst d.d. 11 december 2019

De Cocon, Jeugdhulp aan Huis wordt gemaakt door onze medewerkers. Onze medewerkers zijn de sleutel tot het realiseren van onze missie en visie. Onze medewerkers zijn de ambassadeurs van de organisatie. In het sociaal jaarverslag wordt aangegeven wat de belangrijkste activiteiten zijn geweest op het gebied van personeel en personeelsbeleid. Hierbij kan worden gedacht aan persoonlijke ontwikkeling, instroom, maar ook organisatieontwikkeling en ziekteverzuim komen hierin terug.

8.1 Over onze medewerkers

Op 31 december 2025 telden we 42 medewerkers. Gemiddeld waren 37,8 voltijdse equivalenten ingeschreven in het personeelsregister.

We zetten in het HR-beleid in op diversiteit van ons personeel volgens leeftijd en sekse. Op organisatieniveau hebben we een behoorlijk sekse-evenwicht, rekening houdend met een sterk gefeminiseerde sector². Eind 2025 was de sekseverhouding 67% vrouwen versus 33% mannen.

Ook hebben we een degelijke spreiding van personeel over diverse leeftijdscategorieën. Naar leeftijd toe behoort 36% van onze medewerkers tot de leeftijdsgroep 20-34, 24% tot de leeftijdsgroep 35-49 en 40% tot de leeftijdsgroep 50-64. De gemiddelde leeftijd van onze medewerkers is 43 jaar. Onze gemiddelde dienstanciënniteit is 8 jaar.

Naar opleidingsniveau heeft 57% van onze medewerkers een bachelor of graaduaat, 41% een masterdiploma en 2% een A3.

Onze medewerkers maken het verschil. Zij zijn in staat om een professionele relatie op te bouwen, met betrokkenheid en persoonlijk contact. Zij werken vanuit een vraag en een opdracht, denken vrij, nemen verantwoordelijkheid en leggen rekenschap af. Zij werken met realistische doelen, handelen methodisch, werken met richtlijnen, zoeken collegiale reflectie en onderhouden hun vakkennis.

We vinden dat het waarmaken van onze opdrachten en het uitbouwen van onze organisatie een gedeelde verantwoordelijkheid is. We zien hulpverlening als een product van de begeleider en van de organisatie. De begeleider wordt ondersteund door de organisatie, verantwoordelijkheid wordt gedeeld.

Uit onze missie en visietekst d.d. 11 december 2019

² 79,5% van de medewerkers in onze sector in 2024 waren vrouwen

8.2 Leren en ontwikkelen

Continu ontwikkelen

We willen een organisatie zijn die zich permanent ontwikkelt en waarin medewerkers blijven leren. De manier van werken en organiseren wordt continu verbeterd op basis van de opgedane ervaringen, nieuwe inzichten en kennis. Een open cultuur waarin fouten mogen gemaakt worden, waar er wordt gereflecteerd op het eigen handelen en waar medewerkers elkaar aanspreken op werkwijzen, is belangrijk voor de verbetering van onze organisatie.

Uit onze missie en visietekst d.d. 11 december 2019

We vinden het zeer belangrijk dat medewerkers professioneel kunnen groeien en zich kunnen ontwikkelen in een steeds veranderende samenleving en professionele omgeving. Naast het inwerktraject voor nieuwe medewerkers, basisopleidingen voor nieuwe medewerkers, permanente coaching op de werkvloer voor alle begeleiders, intervisies, bijscholingen in het kader van erkenningen (bemiddelaar, preventieadviseur, informatieveiligheidsconsulent, EHBO) enz, werd in 2025 het accent gelegd op het versterken van digitale competenties, met bijzondere aandacht voor digitale veiligheid en het gebruik van artificiële intelligentie cfr. de Europese wetgeving rond artificiële intelligentie.

Verder werden de collectieve opleidingsnoden en -behoeften besproken op de teams, alsook de prioriteiten bepaald. In Crisishulp werd in 2025 ingezet op intervisies 'Signs of Safety', handelen in situaties van hoog conflictscheidingen en in traumasensitief werken.

Binnen het contextteam werd ingezet op verdiepende vormingen op teamniveau (intern) rond netwerk- en krachtgericht werken en de JIM-aanpak en technieken van 'Signs of Safety' bruikbaar binnen contextbegeleiding.

Het leer- en ontwikkelbeleid van 'De Cocon' is gekaderd binnen de visie van de organisatie en maakt deel uit van het strategisch leerplan van een organisatie. Dat is niet enkel een overzicht van de opleidingen die tijdens een werkjaar georganiseerd worden, maar het maakt deel uit van de organisatiestrategie en het draagt bij tot de voortdurende ontwikkeling en evolutie van de organisatie.

In 2025 was het gemiddeld aantal opleidingsdagen per voltijds equivalent 15,3 en werd er 5,84% van onze loonmassa besteed aan opleiding.

© Unsplash

8.3 Verzuim - absenteïsme

Het gemiddeld absenteïsmepercentage bedroeg 9,9% in 2025. Dit percentage is het totaal aantal uren afwezigheden (omwille van ziekte, ongeval, bevallingsrust) t.o.v. het aantal geplande werkuren in 2025 en vermenigvuldigd met 100. Hierbij doen we het significant beter dan gelijkaardige organisaties (13%)³.

Zowel bij kort verzuim (minder dan één maand ziekte), primair verzuim (ziekte vanaf 2de maand tot een jaar) als langdurig verzuim (ziekte meer dan één jaar) zijn onze cijfers beter dan deze van gelijkaardige organisaties.

Het percentage nulverzuimers bedroeg in 2025, 19,6 %.

8.4 Personeelsverloop

Vier medewerkers gingen in de loop van 2025 uit dienst. Binnen het personeelsverloop maken we een onderscheid tussen vrijwillig verloop⁴, onvrijwillig verloop⁵ en zij die de arbeidsmarkt verlaten omwille van bv. pensionering.

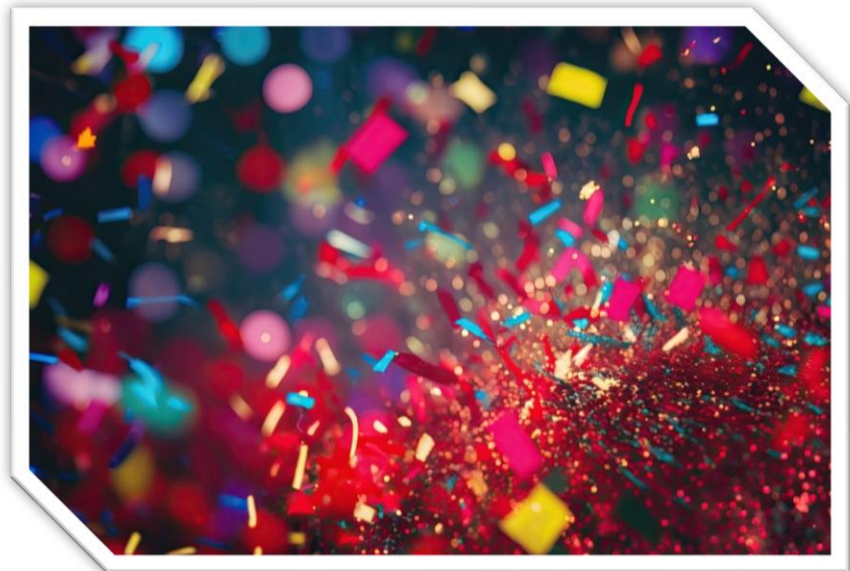
Drie personen verlieten de organisatie op eigen initiatief. Eén medewerker verliet de organisatie wegens einde contract. Deze medewerker was tijdelijk in dienst genomen voor een specifieke opdracht (grafische vormgeving en communicatie).

Ons globaal personeelsverloop is over de jaren heen vergelijkbaar met het personeelsverloop van ons paritair comité en dat van de Vlaamse arbeidsmarkt. Het ene jaar hebben we minder personeelsverloop, het andere meer.

8.5 Medewerkersfeest

Naar goede jaarlijkse traditie organiseert de werkgroep personeelsfeest een medewerkersfeest voor bestuurders en personeelsleden. In 2025 was dit niet anders. Het werd een gevarieerde avond, bestaande uit een muziekquiz, een streetfood festival om de hongerige magen te vullen en een fuif.

Het medewerkersfeest zorgde het afgelopen jaar voor een gezellig en gesmaakt samenzijn.

© Pixabay

³ Bron: My Liantis – ondernemingen in cijfers - benchmark

⁴ Op initiatief van de werknemer.

⁵ Verloop omwille van redenen die niet op initiatief zijn van de werknemer: ontslag, medische overmacht, enzovoort.

9 Een greep uit onze werven van 2025

Strategisch plan 'De Cocon' 2025-2029

Op 19 maart 2025 keurde het bestuur het strategisch plan 'De Cocon' 2025-2029 goed. Dit strategisch plan legt het beleid van 'De Cocon' vast voor een langere termijn (tot en met 2029). Het houdt rekening met een veranderende omgeving en de eigen mogelijkheden van de organisatie en de toekomstige gewenste ontwikkelingen.

© Unsplash

Leer- en ontwikkelbeleidsplan 2026-2030

Via het leer- en ontwikkelbeleidsplan 2026-2030 leggen we het leer- en ontwikkelbeleid vast voor een langere termijn (tot en met 2030). In de uitgezette strategische lijn in het strategisch plan 'De Cocon' 2025-2029 werd het belang van professioneel ontwikkelen en groeien van onze medewerkers geconcretiseerd via volgende alinea:

We kiezen ervoor om onze medewerkers professioneel te laten groeien en ontwikkelen. Dit omdat het enerzijds belangrijk is om onze huidige en toekomstige opdrachten waar te maken, overeenkomstig de maatschappelijke ontwikkelingen (rekening houdend met toenemende complexiteit) en de strategie van 'De Cocon'. Anderzijds omdat we het belangrijk vinden dat medewerkers zich professioneel kunnen ontplooiën en groeien in hun huidige functie en of naar een toekomstige functie. Jaarlijks voorzien we minimaal 7,5 opleidingsdagen per gemiddelde VTE.

Richtlijnen voor het gebruik van publiek toegankelijke generatieve AI in 'De Cocon'

Artificiële intelligentie (AI) is een technologie die zich in razend tempo ontwikkelt. Artificiële intelligentie biedt grote kansen en mogelijkheden, maar het brengt ook risico's met zich mee, waaronder risico's voor de veiligheid en privacy (en schending van het beroepsgeheim), het mogelijk versterken van vooroordelen, gebrek aan transparantie en ethische kwesties. Om medewerkers een duidelijk kader te geven, ontwikkelden we richtlijnen voor het gebruik van deze generatieve AI. Het doel van deze richtlijnen is om het restrisico bij het gebruik van generatieve AI door medewerkers van de 'De Cocon' te beperken, zodat de vele mogelijkheden kunnen worden benut en tegelijkertijd schade ten gevolge van onbetrouwbaarheid en privacy-schending kan worden voorkomen.

Aanpassen van ons digitaal cliëntendossier (DCD)

In 2023 implementeerden we ons vernieuwd digitaal cliëntendossier met inbegrip van de registratie. Dit systeem bevat een uitgebreid classificatiesysteem in functie van cliëntkenmerken en verfijnde outcome-indicatoren. Op deze manier wensen we meer zicht te verwerven op de werkzaamheid en op de impact van de ingezette methode, rekening houdend met de complexiteit van ons werk en van de cliëntkenmerken. In 2025 bouwden we onze contactregistratie verder uit. Hierbij werd ingezet op gebruiksvriendelijkheid.

10 In memoriam

Op 13 december 2025 overleed Dirk Dermaut op 74 jarige leeftijd. Dirk was sinds 24 maart 2016 bestuurder bij De Cocon, jeugdhulp aan huis en had een groot hart voor onze sector. Dirk werkte 25 jaar als consulent bij de jeugdrechtbank Gent en aansluitend 11 jaar als teamverantwoordelijke preventie bij het Agentschap Jongerenwelzijn (nu Opgroeien). Dirk ging in 2014 op pensioen, maar bleef actief in de jeugdhulp via de academische werkplaats van de vakgroep sociale agogiek en als bestuurder bij onze organisatie.

We zullen Dirk zijn expertise, enthousiasme en passie missen. R.I.P. Dirk.

11 Lijst met gebruikte afkortingen

AMC	Aanvullende Mobiele Crisisinterventie
ARIJ	Actuarieel Risicotaxatie Instrument voor Jeugdbescherming
ASH	Ambulante Spoedhulp
BJB	Bijzondere jeugdbijstand
CaH	Crisishulp aan Huis
CAW	Centrum Algemeen Welzijnswerk
CB	Contextbegeleiding
CBAW	Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen
CI	Crisisinterventie
CKG	Centrum Kind en Gezin
CLB	Centrum voor leerlingenbegeleiding
DCD	Digitaal cliëntendossier
EFQM	De European Foundation for Quality Management
E.O.T.	Echtscheiding door Onderlinge Toestemming
HAVIK	Handelingsgerichte Actuele Veiligheid Inschatting van het Kind
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
IJH	Integrale Jeugdhulpverlening
IKT	Intensieve Kortdurende Thuisbegeleiding
IPT	Intensieve Pedagogische Thuishulp
JIM	Jouw Informele Mentor
MaNo	Maatschappelijk noodzaak
MPI	Medisch-Pedagogisch Instituut
NJI	Nederlands Jeugdinstituut
NRTJ	Niet Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp
OCJ	Ondersteuningscentrum Jeugdzorg
OSD	Ondersteuningscentra Jeugdzorg en Sociale Dienst bij de Jeugdrechtbank
OTB	Ouderschaps-Traject-Bemiddeling
OVBJ	Organisatie voor Bijzondere jeugdzorg
OOOC	Onthaal-, Oriëntatie- en Observatiecentrum
RTJ	Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp
SofS	'Signs of Safety'
TB	Thuisbegeleiding
TNT	Terugkeer Naar Thuis?
VK	Vertrouwenscentrum Kindermishandeling
YSR	Youth Self Report

© De Cocon, Jeugdhulp aan Huis, 9/04/2026
Eindredactie: Taels Wim
Taalcorrectie: Van de Slycke Katrien
Foto op de cover:
© Pixabay

De Cocon, Jeugdhulp aan Huis vzw
Hoofdzetel | Contextbegeleiding en CBAW
Ham 133, 9000 Gent
T. 09 222 30 73
info@decocon.be | www.decocon.be

Crisishulp aan Huis
Nekkersputstraat 255 G, 9000 Gent
T. 0492 97 08 00

RPR Gent - KBO nr. 0445.261.573